

Hoa Lan và Sâu Bọ

Vườn lan của chúng ta thường bị sâu bọ phá hoại. Nếu không hiểu biết rõ căn nguyên rồi tìm cách chữa trị kịp thời, chỉ trong một vài tháng vườn lan tươi tốt sẽ dần dần biến mất.

Sau đây là kinh nghiệm bản thân và những điều thu thập trên Internet.

SÂU BỌ HÚT NHỰA:

- **Rệp Sáp** (Boisduval scale)

AOS.org

Jardinthrapy.com

Đây là một loại rệp tàn độc nhất và cũng khó chữa trị nhất. Chỉ cần một vài tháng chúng sẽ biến vườn lan của chúng ta thành một bãi chiến trường vì chúng sinh sản mau lẹ và chui rúc vào những bẹ lá ẩn náu và sinh con đẻ cháu trong đó nên các thứ thuốc diệt trùng thông thường khó lòng có hiệu quả.

Cách diệt trừ:

Cắt bỏ các thân, củ, lá bị nhiễm nặng, lấy bàn chải đánh răng thấm vào xà phòng cọ rửa cho thật sạch. Phun thuốc Neem Oil, Wolck Oil Spray hay Year Around Spray Oil mỗi tuần một lần trong 5 tuần liên tục để diệt các con còn sót lại hay nở ra từ trứng. Sau đó nên phun 3 tháng 1 lần để phòng ngừa rệp trở lại. Vì thuốc có dầu, khi phun thuốc nên phun vào buổi chiều hay sáng sớm, không nên phun khi có nắng. (Xin xem chi tiết trong bài "[Diệt Trừ Rệp Sáp](#)".)

- **Rệp Vảy (cales)**

[Orchid board.com](http://Orchidboard.com)

AOS.org

Landscapeinfo.guide.au

Có 2 loại rệp vảy: Vảy cứng (Hard scales) và vảy mềm (Soft scales). Loại vảy mềm có thêm giống vảy đen thường hay bám vào gốc, lá các cây Cymbidium nhất là những giống lan Á Châu và các cây có lá mềm

Cách diệt trừ:

Dùng que có bông gòn hay bàn chải đánh răng thấm vào cồn 70-90% (isopropyl alcohol) pha với vài giọt xà phòng và dầu ăn chà xát cho sạch. Chú ý không nên dùng cồn methanol hay ethanol, vì sẽ làm hại lá lan.

- **Rệp Bông (Mealy bugs)**

[Johnsgarden Worldexpress.com](http://JohnsgardenWorldexpress.com)

Grosine.com

Cách diệt trừ:

Dùng que có bông gòn hay bàn chải đánh răng thấm vào cồn 70-90% pha với vài giọt xà phòng và dầu ăn chà xát cho sạch. Trứng của rệp ở trong các kẽ nứt có thể trở lại trong vòng 1-2 tuần lễ.

- **Rệp, Rầy Nâu Aphids (Aphids)**

www.wired.co.uk

extento.hawaii.edu

Loài rệp này thường do kiến mang đến để hút nhựa cây lan có mật ngọt cho chúng. Rệp sinh sản rất mau lẹ, chúng hút nhựa làm cho cây không lớn và rụng lá, thui chột mầm cây và nụ hoa.

Cách diệt trừ:

Phun với cồn 70-90% pha với vài giọt xà phòng và dầu ăn. Nếu bị quá nặng và nhiều, nên phun với Neem Oil, Wolck Oil Spray hay Year Around Spray Oil như trên.

- **Bọ Trĩ (Thrips)**

blog.justaddiceorchids.com

missouribotanicalgarden.org

AOS.org

Cũng giống như loài rệp rầy, bọ trĩ dùng chiếc vòi để hút nhựa trong thân cây, hoa lá, đặc biệt chúng ưa thích các loài Vanda, Cattleya, Catasetum và Dendrobium.

Cách diệt trừ:

Phun với cồn 70-90% pha với vài giọt xà phòng và dầu ăn. Nếu bị quá nặng và nhiều, nên phun với Neem Oil, Wolck Oil Spray hay Year Around Spray Oil như trên.

- **Ruồi Trắng** (Whiteflies)

garden-photos-com.photoshelter.com

s14.zetaboards.com

Ruồi trắng thường sinh sản ở mặt dưới lá lan thường ở nơi không thoáng gió.

Cách diệt trừ:

Phun với cồn 70-90% pha với vài giọt xà phòng và dầu ăn. Nếu bị quá nặng và nhiều, nên phun với Neem Oil, Wolck Oil Spray hay Year Around Spray Oil như trên.

- **Nhện Đỏ** (spides mites)

badspiderbites.com

rv-orchidworks.com

Nhện đỏ rất nhỏ khó nhìn, nếu ngắt chiếc lá rũ trên tờ giấy trắng sẽ thấy, chúng sinh sống hàng đàn ở mặt dưới lá cây.

Cách diệt trừ:

Phun với cồn 70-90% pha với vài giọt xà phòng và dầu ăn. Nếu bị quá nặng và nhiều nên phun với Neem Oil, Wolck Oil Spray hay Year Around Spray Oil nhiều lần ở mặt dưới.

CÔN TRÙNG ĂN LÁ

- **Sên và Ốc Sên** (Slugs and snails)

baliforkids.com

AOS.org

boobook48.blogspot.com

Các loài sên có vỏ hay không đều ưa ăn hoa lá, mầm non và đầu rễ lan.

Cách diệt trừ:

Dùng các thuốc trừ sên, bột cà phê rắc trên chậu. Đổ rượu bia cho sên ra ăn, rắc muối trên mặt đất. (Xin xem chi tiết trong bài Ốc Sên và Sên.)

Lan cũng bị các giống sâu bọ, cào cào ăn lá nhưng không phải là một vấn đề quan trọng và thường xuyên gặp phải. Tuy nhiên có một loài tuy không ăn hoa lá lan nhưng cần phải diệt trừ đó là kiến. Kiến tuy không làm hại trực tiếp đến lan, nhưng kiến thường làm tổ trong chậu lan và nuôi rệp, rệp như người ta nuôi bò sữa. Vào trước mùa đông kiến tha trứng rệp về tổ ủ cho ấm và mùa Xuân mang trứng rệp đến cây lan để các con rệp rệp này hút nhựa có chất ngọt của cây lan và sau đó kiến dùng chiếc râu để kích thích rệp tiết mật ra như người ta vắt sữa bò.

Cách diệt trừ:

Ngâm chậu lan vào nước cho kiến bò ra, sau đó phun các thuốc diệt kiến như Malathion, Sevin hay Orthene v.v...

Westminster 8-2013